

18.	анахронизам	1
19.	„Пролећна песма” 4 „Наслеђе” 2 „Стражилово” 1	Уколико су тачна два одговора – 0,5; уколико су тачна сва три одговора – 1;
20.	а) четири /4 б) катрен и терцет / катрен и дистих/ катрен и куплет в) четрнаест /14	Уколико су тачна два одговора – 0,5 (напомена: б) се рачуна као један одговор); уколико су тачни сви одговори – 1.

Школска 2012/2013. година Републичко такмичење ученика гимназија Књижевна олимпијада IV разред	
1.	У поднаслову <i>Хазарског речника</i> Милорада Павића пише да је то роман-лексикон који се састоји из: а) 100 000 речи; б) 150 000 речи; в) 200 000 речи. Заокружи слово испред тачног одговора.
2.	Наведи аутора и наслов представе (драмског текста) коју у Стокхолму гледа јунакиња Кишовог дела <i>Енциклопедија мртвих</i> . _____ (име и презиме писца) (наслов драмског дела)
3.	На основу следећих исказа попуни празна места именима и презименима писаца на које се ти описи односе. а) Његови ликови су ловци на снове. Он је _____. б) <i>Рат човека обезвређује и (зло)употребљује у своје сврхе</i> , написао је _____. в) Он пише <i>Реквијем у сивом парку под затвореним небом</i> . Име писца је _____. г) Његов коњ <i>обично осам ногу има</i> . То је _____.

4.	<p>Прочитај пажљиво мишљење Миодрага Павловића о рефрену једне песме српског романтизма и одговори на питања након цитата.</p> <p>„Рефрен повезује свих тих четрнаест строфа у јединствену симфонију, (...) дајући основни кључ, тоналитет у чијем се распону песма догађа, он скупља и резимира све њене звуке... Он стоји као шикљање чистог звука...”</p> <p>а) Како гласи тај рефрен? _____</p> <p>б) Ко је написао ту песму? _____</p>	
5.	<p>У Шантићевој песми <i>Претпразничко вече</i> лирски субјекат се сећа прошлих, срећнијих времена, у чијем је средишту успомена на породицу и Бадње вече. У слици сећања његов отац узима гусле и пева једну епску песму. Наведи наслов те народне епске песме.</p> <p>_____</p>	
6.	<p>На линији испред имена сваког јунака Андрићевих дела напиши број који означава дело из којег је тај лик.</p> <p>1) <i>На Дрини ћуприја</i> _____ браћа Морићи</p> <p>2) <i>Мост на Жети</i> _____ Тамил</p> <p>3) <i>Пут Алије Ђерзелеза</i> _____ Абидага</p> <p>4) <i>Проклета авлија</i> _____ Арифбег</p> <p>_____ везир Јусуф</p> <p>_____ фра-Петар</p> <p>_____ Земка Циганка</p> <p>_____ лепа Фата</p> <p>_____ „онај који ово пише”</p>	
7.	<p>Бројевима од 1 до 4 успостави правилан редослед реченица у следећем одломку.</p> <p>_____ Сутрадан, дошавши к себи, почео би у неком тихом кајању да храни штигилица на тераси, да разговара с њим, да му звиждуће, држећи кавез високо изнад главе...</p> <p>_____ Незадовољан својим животом, нагризан оном старачком меланхолијом која се не може ублажити ничим, ни оданом децом, ни добрим унуцима, ни релативним спокојством свакодневног живота, почео је да гунђа, да се све чешиће опија.</p> <p>_____ Или би се, скинувши најзад пижаму, облачио, стењући, стављао шешир и одлазио на Главну пошту у Таковској да купи марке.</p> <p>_____ Тада би добијао нагле нападе беса, сасвим неочекиваног од тог мирног човека с благим осмехом.</p>	

8.	<p>У које време се дешава радња приповетке <i>Човек који је јео смрт</i> Борислава Пекића? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>У време:</p> <p>а) Револуције из 1848;</p> <p>б) Француске буржоаске револуције;</p> <p>в) француско-пруских ратова.</p>	
9.	<p>Одговори на следеће захтеве.</p> <p>а) Како гласи скраћеница за Међународни филмски фестивал који се од 1971. године одржава у Београду? _____</p> <p>б) За коју књижевну врсту се додељује једна од најзначајнијих награда у Србији, НИН-ова награда? За _____.</p> <p>в) Издање које садржи оригиналну и најпотпунију верзију текста, са одговарајућом научном апаратуром, тако да се може сматрати аутентичним, зове се _____.</p>	
10.	<p>Који заједнички мотив повезује <i>Фауста</i> Јохана Волфганга Гетеа, <i>Мајстора и Маргариту</i> Михаила Булгакова и <i>Лелејску гору</i> Михајла Лалића?</p> <p>_____</p> <p>(назив мотива)</p>	
11.	<p>Подвуци три термина који су карактеристични за постмодерну.</p> <p>линеарна проза, _____ женско писмо,</p> <p>социјално-психолошка мотивација ликова, _____ палимпсест,</p> <p>александријски синдром, _____ европоцентризам.</p>	
12.	<p>Пажљиво прочитај следећи пасус и попуни празна места појмовима који недостају.</p> <p>Француски мислилац и филозоф Паскал за човека каже да је „трска која мисли”. Један песник је употребио у својој песми ову синтагму. Тај песник је _____ а песма се зове _____.</p> <p>Налази се у збирци песама објављеној 1953. по имену _____.</p>	

13.	<p>Које стилска фигура доминира у следећим стиховима?</p> <p>„О, ти кавгаџијска љубави, о, мржњо прожета љубављу! О, све што си прво из ничега створено! О, сетно лакоумље, лакрдџио тужна, безлични хаосе наизглед лепих облика! Оловно перо, блистави диме, хладна ватро, болесно здравље, стално будни сне, и све што није али ипак јесте!”</p> <p>а) контраст б) инвокаџија в) оксиморон г) палилогија</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
14.	<p>Које три песме чине тројство „тајне рођења, љубави и смрти” у Дисовој поезији?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај следеће стихове па одговори на питања.</p> <p>„О, мили часи, како сте далеко! Ви драга лица, ишчезла сте давно! Пуста је соба... Моје срце тавно... И без вас више ја среће не стеко’...”</p> <p>а) Коју врсту стиха препознајеш у овом одломку? _____</p> <p>б) После ког слога у стиху ове песме запажаш цезуру? После _____ слога.</p> <p>в) Како се назива врста риме, као у овој строфи? _____</p>	

16.	<p>Подвуци стих који не припада овој песми.</p> <p>„Пред вртовима океан се пружа, Разлеће се модро јато галебова; У твојој башти ја те видех јуче У бокору мртвих доцветалих ружа Шумори ветар тужну песму снова. Два грдна Сфинкса према небу златном Стражаре немо и безгласно тако, Док она плаче... А за морским платном Уморно сунце залази полако.”</p> <p>Ко је аутор песме у коју је залутао један стих?</p> <p>_____</p> <p>(име и презиме песника)</p>	
17.	<p>У следећем примеру подвуци приповедачеве речи.</p> <p>Младић са сломљеним куком тешко се окрену и погледа у букву више себе. Опazi дупљу детлића. Није се варао. Рањеник у плавој шајкачи гледао је у ту дупљу.</p> <p>„Сигурно је хипнотисан. Верује да су тамо птичја јаја. Пристао би да постане и слепи миш само да до њих дође.”</p> <p>– Фаусте, због чега онај само каже: црвен је исток и запад? (...)</p> <p>– Зашто гњавиш човека? – рече Станко.</p>	
18.	<p>Ко је аутор текста <i>Идеја и структура</i>, из којег читаш следећи критички одломак?</p> <p>„Препричавајући песму у обичном говору, ми разбијамо структуру и, према томе, ономе који треба да појми уопште не дајемо онај обим информација који је у песми садржан. На тај начин се метод 'идејног садржаја', а одвојено 'уметничких особености', тако чврсто укоревен у школској пракси, оснива на несхватању принципа уметности и штетан је зато што масовном читаоцу даје лажну представу о књижевности као о начину да се надуго и улепшано излажу оне исте мисли које се могу просто и кратко рећи.”</p> <p>а) Волфганг Изер б) Ханс Роберт Јаус в) Јуриј Михајлович Лотман г) Волфганг Кајзер</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	

19.	<p>Заокружи слова испред описа који се односе на путопис.</p> <p>а) Путописна књижевност отвара пут субјективном виђењу света.</p> <p>б) Делује дидактичко-педагошки тиме што преноси географска знања.</p> <p>в) Одликује се актуелношћу тема, информативношћу и сажетошћу.</p> <p>г) Од научне и новинарске публицистике разликује се избором мотива.</p>	
20.	<p>На основу понуђеног описа, откриј о ком књижевнотеоријском појму је реч и његов назив напиши на линији.</p> <p>За овај појам је карактеристично да отвара своје посебне увиде у природу реалности тако што на алогичан и парадоксалан начин доводи у везу обично неспојиве, диспаратне елементе, нарочито комично и језиво, или комично и трагично. (На такве ситуације наилазимо и у Андрићевом <i>Путу Алије Ђерзелеза</i>.)</p> <p>Овај књижевнотеоријски појам назива се _____.</p>	

Решења (републичко; IV разред)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	а) 100 000 речи	1 бод
2.	<u>Семјвел Бекет</u> , <u>Чекајући Годоа</u>	0,5 0,5
3.	а) Милорад Павић б) Александар Тишма в) Миодраг Павловић г) Васко Попа	Три тачна одговора – 0,5; четири и пет тачних – 1 бод.
4.	а) Santa Maria della Salute б) Лаза Костић	0,5 0,5
5.	<u>Бановић Страхинја</u>	1 бод
6.	<u>3</u> браћа Морићи <u>4</u> Ђамил <u>1</u> Абидага <u>1</u> Арифбег <u>2</u> везир Јусуф <u>4</u> фра-Петар <u>3</u> Земка Циганка <u>1</u> лепа Фата <u>2</u> „онај који ово пише”	5, 6 и 7 тачних одговора – 0,5; 8 и 9 тачних одговора – 1 бод.

7.	<u>3</u> <u>1</u> <u>4</u> <u>2</u>	1 бод
8.	б) Француске буржоаске револуције	1 бод
9.	а) ФЕСТ б) роман (године) в) критичко издање	Два тачна (укључујући и правопис) – 0,5; све тачно – 1 бод.
10.	(мотив) ђавола (искушења)	1 бод.
11.	<u>женско писмо.</u> <u>палимпсест.</u> <u>александријски синдром</u>	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.
12.	Васко Попа, <i>Патка,</i> <i>Кора</i>	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.
13.	в) оксиморон	1 бод
14.	<i>Тамница,</i> <i>Нирвана,</i> <i>Можда спава</i>	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод (није битан редослед).
15.	а) једанаестерац б) петог (V) в) обгрљена (рима)	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод.
16.	У твојој башти ја те видех јуче Јован Дучић	0,5 0,5
17.	Младић са сломљеним куком тешко се окрену и погледа у букву више себе. Опази дупљу детлића. Није се варао. Рањеник у плавој шајкачи гледао је у ту дупљу. – рече Станко.	Само све тачно подвучено носи 1 бод.
18.	в) Јуриј Михајлович Лотман	1 бод
19.	а) б)	0,5 0,5 (ако је подвучено 3 одговора, међу којима су два тачна, даје се пола бода)
20.	гротеска (гротескно)	1 бод